

ROBERT R. McCAMMON



PROKLETÍ RODU USHERŮ

Dům zla znovu ožívá...

**PROKLETÍ
RODU USHERŮ**

Usher's Passing
Copyright © 1984 by Robert R. McCammon
All rights reserved.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Milan Žáček, 2021
Cover © Rafał Szłapa, 2021
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2021

ISBN 978-80-277-1623-4 (pdf)

ROBERT R. McCAMMON

PROKLETÍ RODU USHERŮ

F**B****S**

Prolog

I

HROMOBITÍ NAD ŽIVELNĚ se rozpínajícím New Yorkem burácelo jako železný zvon. V těžkém vzduchu práskaly blesky a útočily na zemi – zasáhly vysokou gotickou věž Renwickova nového kostela Boží milosti na východní Desáté ulici a poté uškvařily poloslepého tažného koně na nezákonně obsazených rovinách severně od Čtrnácté. Majitel koně hrůzou zaječel a zoufalým skokem se pokusil zachránit si život, když se pod ním převrátil povoz a do silné vrstvy bahna shodil náklad brambor.

Psal se 22. březen roku 1847 a na stránkách listu *New York Tribune* odborník na počasí předpovídal noc „ukrutných bouří, do nichž by psa ani člověka nevyhnal“. Jeho předpověď tentokrát plně odpovídala skutečnosti. Blesk zasáhl litinový komín železářství na Market Street a do oblohy vystřelilo mračno jisker. Podnik se zdmi z překládaných prken se poté prudce rozhořel před očima davu čumilů, šklebících se v ničivém horku plamenů. Vodu chrlící hasičské povozy nemohly přijet včas, neboť do řídkého bahna Bowery zapadala jak jejich dřevěná kola, tak koňská kopyta. Smečky psů, krys a prasat utíkaly průchody, kudy se příslušníci band s názvy jako Doverští kluci, Drsní práskači a Bídni klackové obvykle přikrádali ke svým obětem ubírajícím se úzkými dlážděnými ulicemi. Četníci zůstávali naživu díky tomu, že stáli jako sochy pod plynovými lampami.

New York, coby stále mladé hlavní město, už praskal ve švech. Byl to živel kypícím nebezpečím v podobě kožených obušků kriminálních, jakož i příležitostí rozsypaných váčků zlatých mincí. Chaotická změť ulic vedla od přístavních doků k divadlům, od tančíren k vykřičeným domům, od zabijáckých čtvrtí k radnici. Táhla se mezi nimi se stoickou nestranností, byť některými cestami pokroku se nedalo projít kvůli bažinám haraburdí a odpadků.

Znovu zahřmělo a z rozbouřeného nebe se vylily vlny vod. Přívaly zmáčely dandye a dámy vycházející ze dveří restaurace Delmonico's, zasáhly vysoká okna na Colonnade Row a zčernalé sazemi stekly ze střech chatrčí městské chudiny. Liják uhasil ohně, rozehnal rváče, zametl s neslušnými návrhy i vražednými

útoky a čistil ulice v líných vlnách špíny, jež mířily směrem k řece. Alespoň na okamžik vzala každonoční lidská zkaženost zasvě.

Dva berberští hnědáci s hlavou skloněnou před nápořem deště táhli po Broadwayi směrem na jih k přístavu černý landaur. Irský kočí se na kozlíku choulil v promáčeném hnědém kabátě, ale i tak ho neustále zalévala voda crčící z krempy klobouku, který měl vražený co nejlouběji do čela. Jak teď proklínal své odpolední rozhodnutí vydat se i s koňmi k hotelu De Peyser na Canal Street! Sklíčeně si uvědomoval, že kdyby nenabral svého současného pasažéra, mohl si teď doma zahřívát nohy před ohněm s korbelem stoutu po ruce. Alespoň že má v kapse toho zlatého orla – jenže k čemu mu takový orel bude, když umře na zimnici z prochladnutí? Jednoho z koní bičem vlašně švihl do boku, ačkoliv věděl, že rychleji je běžet nepřiměje. Krucinál! pomyslel si. O co tomuhle kunčaftovi jde?

Pán si nastoupil před hotelem, kočímu vložil do dlaně zlatého orla a řekl mu, aby se co nejrychleji vydal do redakce *New York Tribune*. Když tam kočí dostal pokyn vyčkat, i s kočárem stál před budovou, dokud se za patnáct minut pán znovu neobjevil a nesdělil mu nový cíl. Následovala dlouhá cesta na venkov až k Fordhamu ve stínu kopců na Long Islandu, kde se už začala stahovat fialově prokvetlá mračna, přičemž v dálce zarachotily první hromy. Pána u jednoho poměrně zpustle vyhlížejícího domku přijala zavalitá žena středního věku se šedými vlasy a velkýma, vyděšenýma očima a kočímu připadalo, že tak činí velice zdráhavě. Po další půlhodině, během níž už v přívalech studeného deště kočímu hrozilo, že se obeznámí s horkými hojivými mastmi a libavkovým olejem, se pán v černém vrátil s pokyny pro další cestu. Měli co nejchvatněji zamířit zpátky do New Yorku do několika špinavých putyk v té nejvykřičenější části města. V noci na jih od Trojúhelníku! pomyslel si zasmušile kočí. Pán si chce zalaškovat s nějakou lacinou šlapkou, nebo snad přímo se smrtí.

Když se vnořili do hlubin zločineckých jižních ulic, kočí s úlevou seznal, že hustý liják drží většinu místních lotrů na řetězu. Chvála všem svatým! zajásal v duchu, a v tom okamžiku vyběhli ke kočáru z boční uličky dva mladí trhani. První z nich, jak si kočí s hrůzou všiml, držel v ruce cihlu, kterou hodlal rozlámat paprsky jednoho kola, aby mohli snáze zbit a okrást jak kočího, tak jeho urozeného pasažéra. Srdnatý Ir začal jako smyslů zbavený práskat bičem a na koně se rozkřičel: „Běžte! Přidejte!“ A zvířata, jež vycítila, že jim hrozí bezprostřední nebezpečí, vyrazila po kluzkých kamenech s vervou kupředu. Cihla přesto prolétla vzduchem a s hlasitým třesknutím lámaného dřeva zasáhla boční stěnu landauru.

„Utíkejte!“ vykřikl znovu kočí a nechával koně klusat, dokud je od zabijáckých uličníků nedělily dvě ulice.

Za kozlíkem se odsunula přepážka. „Pane kočí,“ otázal se cestující, „co to bylo?“ Promluvil klidným a pevným hlasem – zvyklým dávat rozkazy, pomyslel si kočí.

„Ráčeji vodpustit, pane, ale...“ Ohlédl se přes rameno do otevřeného okénka a v matném přísvisu vnitřní lucerny zahlédl pánovu vyzáblou a bledou tvář s výrazně prošeďivělými a úhledně zastřiženými vousy a knírem. Muž měl hluboko posazené oči cínově šedého odstínu. Na kočího je nyní upíral s aristokratickou autoritou. Bylo podivně obtížné určit, kolik mu může být let, ve tváři neměl žádné výmluvné vrásky a kůži měl mramorově bílou. Oděný byl v černém obleku a na hlavě mu spočíval lesklý černý cylindr. Dlouhými prsty v černých kožených rukavicích si pohrával s ebenovou holí osazenou hezkou stříbrnou hlavou kočkovité šelmy – patrně lva, jak si všiml kočí – s blyštivýma smaragdovýma očima.

„Ale co?“ zeptal se černě oděný pán. Jeho přízvuk kočí nedokázal nikam zařadit.

„Pane... v těchhle končinách nejní příliš bezpečno. Vypadáte na urozeného, ctihodného gentlemana, a sem, do těchhle čtvrtí, moc takovejchhle pánů nejz-“

„Starejte se pouze o svou práci,“ poradil mu pán. „Jen marníte čas,“ dodal a přepážku rázně uzavřel.

Kočí si něco zamručel pod promáčenými vousy a pokynul koním, aby pokračovali v cestě. Ani pro zlatého orla jeden nemusí udělat všechno na světě! pomyslel si. Na druhou stranu si bude moct užít u výčepu!

Jejich první zastávkou byla nálevna na Ann Street zvaná Sklep Sandy Welshové. Pán vešel dovnitř, zdržel se jen chvílička a ihned pokračovali v cestě. Necelou minutu strávil u Páva na Sullivan Street. Za krátkou návštěvu stál i Pán v nouzi o dvě ulice dál na západ. Na úzké Pell Street, kde se seběhla smečka mrchožravých psů k mrtvému praseti, kočí koním přitáhl oře před sešlou hospodou U Sedřeného mezka. Jakmile pán v černém vešel dovnitř, kočí si klobouk stáhl ještě hlouběji a zvažoval, jestli by nebylo lepší vrátit se do bezpečnějších končin.

U Sedřeného mezka se svým zájmům v kalném žlutém světle věnovala nesourodá partička opilců, hazardních hráčů a výtržníků. V místnosti visel hustý kouř a pán v černém svařtil svůj jemně tvarovaný nos, když do něj natáhl směsici zápachů špatné whisky, laciných doutníků a deštěm nasáklých svršků. Několik mužů na něj upřelo zrak a vyhodnotilo jej jako výnosnou oběť. Ovšem jeho pevně posazená ramena a síla jeho pohledu jim sdělily, že

pohledy by měli směřovat jinam. Déšť a vlhkost tlumily činorodost i těch nejdychtivějších zabijáků.

Pán v putyce přistoupil k pultu, u něž snědý hostinský v jelenicovém oděvu čepoval ze soudku sklenici nazelenalého piva. Vyslovil před ním jediné jméno.

Hostinský se chabě pousmál a pokrčil rameny. Po drsném výčepním pultu z borovicového dřeva k němu doputovala zlatá mince, a jemu se rázem v černých očkách zablýstlo chamtivostí. K minci natáhl ruku, a k pultu mu ji rázně přitlačila hůl zakončená stříbrnou lví hlavou. Pán v černém klidným a tichým hlasem jméno ještě jednou zopakoval.

„Tam v koutě.“ Hostinský kývl směrem k osamoceně sedícímu muži, který něco zaujatě zapisoval ve světle čadící lampy s velrybím olejem. „Nejste četník, že?“

„Ne.“

„Nechtěl bych, aby se do něčeho namočil. Víte, je to hotovej americkéj Shakespeare.“

„Jako bych to nevěděl.“ Pán zvedl hůl a ruka hostinského k minci přicupitala jako pavouk.

Pán v černém k muži píšícímu ve světle lampy odhodlaně vykročil. Na zjizveném dřevěném stole před spisovatelem stál kalamář, napůl vypitá lahev sherry, špinavá sklenka a vedle nich leželo několik listů laciného světlemodrého papíru. Dalšími listy, pro změnu zmačkanými, byla posetá podlaha. Spisovatel, bledý drobný muž s vodnatýma šedýma očima, na list papíru psal brkem, jež svíral v útlé úzkostlivé ruce. Znenadání psát přestal, k čelu si přitiskl pěst a chvíli nehnutě seděl, jako by se mu v hlavě udělalo prázdno. S podmračeným výrazem a trpkým zaklením papír před sebou zmačkal a odhodil jej na podlahu, kde se odrazil od špičky pánovy boty.

Spisovatel vzhlédl a zadíval se muži do tváře. Nechápatě zamrkal. Na lících a čele se mu leskly kapičky horečnatého potu.

„Pan Edgar Poe?“ zeptal se potichu pán v černém.

„Ano,“ odvětil spisovatel hlasem utlumeným nemocí a sherry. „A vy jste kdo?“

„Na setkání s vámi jsem se těšil už velmi dlouhou dobu... *pane*. Mohu se posadit?“

Poe pokrčil rameny a ukázal na prázdnou židli. Pod očima měl tmavomodré kruhy, rty měl zašedlé a svěšené a laciný hnědý oblek měl potřísněný blátem a prolezlý plesnivinou. Náprsenku bílé lněné košile a potrhaného černého plastronu pod krkem mu hyzdilo několik skvrn od sherry. Roztřepené manžety

mu zpod saka vykukovaly jako nějakému chudému školákovi. Sálalo z něj horko zvýšené teploty, a když se v nenadálém závanu chladu zachvěl, odložil brk a k čelu si přiložil rozechvělou ruku. Tmavé vlasy měl spleené potem a ve žlutém světle lampy bylo vidět, že pot se mu třpytí i v řídkém tmavém knírku. Poe si zhluboka, chrčivě odkašlal. „Odpusťte,“ řekl. „Jsem nemocný.“

Pán na stůl odložil hůl, přičemž si dal pozor, aby se nedotkl papírů ani kalamáře, a posadil se. Okamžitě se k němu dokolébala zavalitá servírka, aby se zeptala, nač by měl chuť, ale strohým mávnutím ruky ji poslal pryč.

„Měl byste vyzkoušet zdejší amontilladské, pane,“ řekl mu Poe. „Rozdmýchává plameny intelektu. Za deštivé noci vám přinejmenším prohřeje břicho. A omlouvám se za svůj stav. Víte, už dlouho pracuji.“ Přimhouřil oči ve snaze na pána před sebou zaostřit. „Jak jste říkal, že se jmenujete?“

„Jmenuji se Hudson Usher,“ odpověděl pán v černém. „Roderick Usher byl můj bratr.“

Poe zůstal chvíli nehnutě sedět s mírně svěšenou bradou. Z úst mu vyšel slabý povzdech, po němž následovalo tlumené uchechtnutí, jež se zároveň muselo protlačit záupněním. Nakonec se ostře zasmál a pak se smál dál, až se mu oči zalily slzami, smál se, až se rozkašlal a pochopil, že by se mohl začít dusit, načež si rukou sevřel černou látku plastronu.

Když se opět dokázal ovládnout, otřel si oči, potlačil další rodící se záchvat smíchu a do sklenky si přilil sherry. „Výborný vtíp! Opravdu smekám, pane! Teď tedy můžete vrátit kostým do půjčovny a vyřídít mému drahému příteli reverendu Griswoldovi, že tímhle pokusem vyvolat u mě plicní záchvat se málem trefil do černého! Povězte mu, že jeho laskavé úsilí mu nikdy nezapomenou!“ Řádně si lokl sherry a v neduživě bledé tváři se mu zableskly oči. „Ach ne, počkejte! Reverendu Griswoldovi toho ode mě můžete vzkázat víc! Víte, co tady teď píšu, můj milý ,pane Ushere‘?“ Muži za stolem věnoval opilecký úsměv a poklepal na několik dokončených stránek. „Je to moje *mistrovské dílo*! Všechno je to tady, všechno...“ Jednou rukou stránky popadl, přitáhl si je k hrudi a rty mu zkrivil další úsměv. „Tímhle dílem stane Edgar Poe po boku Dickensově a Hawthorneově! Jistě, všechny by nás mohl zastínit literární šplhoun reverend Griswold... ale to se mu nepodaří!“

Poe urozenému muži zamával stránkami před očima. Zdálo se, že je tvoří změř kaněk a skvrn od sherry. „Nechtěl vám vyplatit tučnou sumičku, abyste si je pro něj prohlédl? Abyste pro něj *vyzvídal* a napomohl jeho plagiátorskému peru v jeho popleteném psaní? Klidte se mi z očí, pane! Nic dalšího vám už neřeknu!“

Pán v černém během Poeovy tirády ani nemrkl a spisovatele si nepřestával měřit tvrdým, ocelovým pohledem. „To jste stejně nedoslýchavý, jako jste připitý?“ zeptal se se svým zvláštním melodickým přízvukem. „Řekl jsem vám, že se jmenuji Hudson Usher a Roderick byl můj bratr – muž, kterého jste očernil svou jedovatou žlučí. V jisté obchodní záležitosti jsem se dostal do tohoto amerického blázince a rozhodl se, že obětuji den, abych vás vyhledal. Napřed jsem se vydal do redakce *Tribune*, kde jsem se od pana Horace Greeleyho dozvěděl o vašem domku na venkově. Vaše tchyně mi poskytla seznam –“

„Muddy?“ vydechl Poe. Jedna ze stránek jeho díla sklouzla na podlahu a zůstala ležet v loužičce rozlitého piva. „Vy jste se vydal navštívit moji Muddy?“

„– lokálů, kde by vás bylo možné najít,“ pokračoval Hudson Usher. Na stůl položil ruce v černých rukavicích a propletl si prsty. „Jak jsem zjistil, ve Sklepech Sandy Welshové jste zrovna nebyl.“

„Jste lhář!“ zašeptal Poe, oči rozšířené údivem. „Nejste přece... nemůžete být tím, za koho se vydáváte...“

„Že nemůžu? Inu, co kdybychom si probrali známá fakta? V roce 1837 můj zdeptaný starší bratr utonul při povodni, která zničila náš dům v Pensylvánii. Já jsem byl v té době s manželkou v Londýně a moje sestra Madeline zrovna nedávno utekla s jedním kočovným hercem, takže Roderick zůstal zcela sám. Zachránili jsme, co se dalo, a nyní sídlíme v Severní Karolíně.“ Usherova zvláštní tvář, prostá známek stárnutí, působila dojmem pevně natažené masky. Oči se mu jen blyštěly dlouho potlačovaným hněvem. „A teď si, pane Poe, představte, jak mě asi vyvedlo z míry, když se mi za pět let dostal do rukou svazek ohavných a nestoudných bludů nazvaný *Grotesky a arabesky*. Byly vskutku groteskní. Obzvláště příběh s názvem – ale vy samozřejmě dobře víte, jaký nesl název. Z mého bratra v něm děláte šílence a ze sestry chodící mrtvolu! Ach, jak dlouho jsem se těšil, až se s vámi konečně setkám, pane Poe. Je mi známo, že o vás často píše *New York Tribune* a byl jste literárním lvem několika minulých sezon, není-liž pravda? Ovšem teď... sláva je pomíjivá, není-liž pravda?“

„Co ode mě chcete?“ zeptal se Poe v ohromení. „Pokud jste mě přišel žádat o peníze nebo protáhnout mé jméno bahnem kvůli urážce na cti, marníte čas, pane. Peněz mám pramálo a Bůh je mi svědkem, že jméno vaší rodiny nebo její čest jsem nikdy záměrně neočernil. Vždyť v této zemi nosí jméno Usher stovky lidí!“

„To je dost dobře možné,“ přisvědčil Usher, „ale existuje pouze jeden utonulý Roderick a pouze jedna zneuctěná Madeline.“ V tichosti si chvíli prohlížel

Poeovu tvář a šaty. Poté se slabě pousmál úsměvem, v němž nebyla ani špetka pobavení, a přitom mu mezi rty vyklouzly bílé špičky rovných zubů. „Ne, o vaše peníze nestojím. Nevěřím, že z kamene lze vytlačit kapku krve, ale kdybych mohl, všechny výtisky té směšné historky bych zabavil a nechal je spálit. Ne, chtěl jsem vidět, co jste za člověka, a chtěl jsem, abyste *vy* věděl, co jsem za člověka já. Dům rodu Usherů stále stojí, pane Poe, a bude stát ještě dlouho poté, co se vy i já obrátíme v prach.“ Usher vyndal stříbrnou tabatěrku, z níž vytáhl havanský doutník té nejvyšší kvality. Nad lampou si připálil a tabatěrku odložil. Poté vyfoukl oblak kouře přímo Poeovi do tváře. „Za očernění jména našeho rodu jsem vás měl nechat stáhnout z kůže a tu jsem měl přibít na strom. Přínejmenším byste měl skončit v ústavu pro choromyslné.“

„Přísahám, že... že tu povídku jsem psal jako fikci! Zrcadlila pouze to, co jsem měl v mysli a na duši!“

„Pak mi bude vážně líto vaší duše na onom světě.“ Usher potáhl z doutníku, nosem vyfoukl kouř a silně přimhouřil oči. „Dovolte mi však, abych se pokusil uhádnout, jak jste na tak odporný nápad přišel. Nikdy nebylo tajemstvím, že můj bratr zakouší velká duševní i tělesná muka. Labilní byl od smrti našeho otce, který zahynul při důlním závalu předtím, než jsme se do této země přestěhovali z Walesu. Když z domu odešla Madeline, musel se cítit naprosto opuštěný.“

Tak či onak Roderickovo duševní rozpoložení – a chátrání domu, jež jsem jej nechal spravovat – neuniklo pozornosti prostáček z okolních vesnic. Není divu, že se jeho smrt a zkáza našeho domu při povodních staly zdrojem všemožných ničemných povídaček! Domnívám se, pane Poe, že zárodek vašeho příběhu vyšel z podniku, jako je tato putyka, kde kořalka lidem rozvazuje jazyk a jítří jejich představitost. Možná jste zmínku o osudu Rodericka Ushera slyšel v nějakém hostinci mezi Pittsburghem a New Yorkem a váš vlastní alkoholem nasáklý mozek už dotvořil podrobnosti. Vyčítám si, že jsem Rodericka ve fázi tak klíčové pro jeho přičetnost zanechal o samotě, a proto zcela jistě chápete, že mě vaše hnusná historka bodá do srdce jako naostřený hřeb!“

Poe spustil stránky na stůl a začala je něžně laskat, jako by to bylo živé tělo. Slabě zaúpěl, když si všiml listu ležícího ve špíně podlahy, a jakmile jej opatrně zvedl, rukávem z něj setřel zbytky piva. Poté se roztřesenýma rukama chvíli snažil srovnat stránky, aby přesně lícovaly. „Pane Ushere... nějakou dobu jsem na tom nebyl zdravotně nejlíp,“ pronesl potichu. „Nedávno... mi zemřela manželka. Jmenovala se Virginia. Bolest... bolest odloučení od milovaného člověka znám velmi dobře. Přísahám, a Bůh je mi svědkem, že jsem se v žádném

případě záměrně nerozhodl očernit vaše jméno. Možná jsem opravdu někde někoho slyšel zmínit jméno vašeho bratra nebo jsem o oné neblahé záležitosti četl někde v novinách. Je to už tak dávno, že si nevzpomínám. Jenže já jsem spisovatel, pane! A obhajobou spisovatele je jeho zvědavost! Upřímně vás prosím o odpuštění, pane Ushere, ale musím rovněž dodat, že coby spisovatel jsem nucen na svět hledět svými vlastníma očima!“

„Pak mi tedy připadá,“ odušil Usher stroze, „že by na světě bylo líp, kdybyste se narodil slepý.“

„Víc vám k tomu říci nemohu.“ Poe se opět natáhl pro sklenku sherry. „Je to vše, co jste měl vůči mně na srdci, pane?“

„Ano. Prohlédl jsem si vás a víc než jeden pohled bych nesnesl.“ Usher zanořil svůj doutník do Poeova kalamáře. Doutník krátce zasyčel a uhasl a spisovatel zůstal na Ushera tupě zírat se sherry u rtů. Ten se chopil své hole, povstal a na stůl ještě pohodil minci. „Dopřejte si další lahev, pane Poe. Připadá mi, že vašemu mozku jde taková inspirace k duhu.“ Poea nespouštěl z očí a čekal, až minci zvedne.

„Já... přeji vám i vaší rodině dlouhý a spokojený život,“ řekl Poe.

„Vám ať se dál daří tak jako doposud.“ Usher se dotkl krempy svého klobouku a ze Sedřeného mezka rázně odkrácel. „Hotel De Peyser,“ prohodil k promáčenému kočímu, když vklouzl do černých saténových útrob kočáru.

Jen co kočár odrachotil od chodníku, Usher o trochu stáhl knot vnitřní lucerny a sňal si cylindr. Od výběžku vlasů na vysokém čele se mu táhla bujná a lesklá šedá hříva. S událostmi toho dne byl spokojený. Zítřa odpoledne bude mít vlastnický list k hotelu De Peyser a rovněž ukojil svou zvědavost ohledně Edgara Poea. Ten chlap je očividně nuzák a šílenec s jednou nohou v hrobě. V souvislosti s rodem Usherů neměl ponětí o ničem důležitém. Jeho příběh byl pouhou fikcí, která ťala nebezpečně blízko. Do pěti let, ujišťoval se Usher, bude z Edgara Poea jen hromádka kostí v rakvi a povídka, již napsal, odvané v obláčku žlutého prachu jako všechny další chabé pokusy o „literaturu“. A tím to všechno skončí.

Střechu laundauru bičoval déšť. Usher zavřel oči a v rukou pevně sevřel hůl.

No, pomyslel si, kdyby tak Edgar Poe znal i *zbytek* příběhu! Kéž by tak znal skutečnou povahu Roderickova šílenství! Jenže Roderick byl vždycky slaboch. To on, Hudson, zdědil surovou sílu a odhodlání jejich otce, smysl pro přežití, který si v rámci rodu dlouhá léta předávali od starobylého velšského klanu Ushaarů. Usher kráčí tam, kam se mu zlíbí, přemítal, a bere si, co chce.

Jméno Usher se vypálí do mozaiky budoucnosti. Hudson Usher se o to postará. A Pán Bůh s těmi, pomyslel si, kdo se síle usherovské vůle pokusí vzdorovat.

Koně před kočárem klapali po mokřých dlažebních kostkách. Hudson Usher, který v třiapadesáti vypadal sotva na třicet, se usmíval jako ještě.



„HOTEL DE PEYSER, prosím,“ řekl vysoký světlollasý muž v hnědém tvídovém obleku, když na Východní Šedesáté ulici nastoupil do žlutého taxíku necelé tři bloky od Central Parku.

„Co?“ zamračil se taxikář. Byl to rastafarián s ryšavými dredy a jantarovýma očima. „A to má bejt jako kde, vašnosti?“

„Na Canal Street. Na nároží s Greene Street.“

„Jasná páka!“ Rázně zařadil rychlost, přitiskl dlaň ke klaksonu a vnořil se do odpoledního provozu, načež zaklel, když do něj z boku málem vrazila dodávka obchodního domu Bloomingdale's. Prodral se na Pátou Avenue a mořem taxíků, autobusů a osobních i nákladních aut zamířil na jih.

Muž na zadním sedadle si uvolnil kravatu a rozeplnul knoflík na límci. Otupěle si uvědomil, že se mu třesou ruce. U chodníku se mu do mozku zarývalo drnění sbíječky a zalitoval, že si nedal ještě jeden bourbon v La Cocotte, malé francouzské restauraci, kde právě poobědval. Ještě jedna sklenka mu mohla pomoci zastavit smyčky nutkavých myšlenek. Dospěl však k závěru, že nakonec bude v pořádku. Podařilo se mu přežít a i tu špatnou zprávu, kterou se právě dozvěděl, dokáže přijmout.

Pak málem vyskočil z kůže, když za taxíkem ostře zatroubil klakson jakéhosi nákladního auta. Hlava se mu roztepala, jako by ho znenadání rozbolel zanícený zub. To bylo špatné znamení. Sevřel si stehna a ve strnulém sedu, se zády rovnými jako pravítko, se pokusil soustředit na pravidelné tikání taxametru. Uvědomil si, že upřeně civí taxikáři na náušnici – maličkého kostlivec s cylindrem na hlavě, který rastafariánovi visel z levého ušního lalůčku. Kostlivec za trhaných pohybů auta zběsile poskakoval sem a tam.

Je to se mnou čím dál horší, pomyslel si pasažér.

„Jsi profesionál, Rixi,“ řekla mu Joan Rutherfordová před necelou hodinou v La Cocotte. „A stejně to není žádný konec světa.“ Joan byla statná žena s vlasy nabarvenými načerno, která přes zažloutlou špičku kouřila jednu mentolovou cigaretu za druhou. Coby jedna z předních literárních agentek v branži měla na starost tři jeho předešlé hororové romány a právě mu sdělila nepříjemnou pravdu o tom čtvrtém. „*Boží dopuštění* podle mého nemá žádnou budoucnost, tedy ve verzi, v jaké je teď vystavěné. Ten román je příliš epizodický, je v něm zbytečně mnoho postav a pekelně těžko se v něm sleduje, co se vůbec děje. Ve Stratford Housu tě mají rádi, Rixi, a tvoji další knihu vydat chtějí, ale myslím, že tahle to nebude.“

„Co navrhuješ, abych s ní teď udělal? Mám ji hodit do koše po tom, co jsem na ní strávil šestnáct měsíců? Vždyť ta šílenost má skoro šest set stran!“ Ve svém hlase zaslechl nepříjemně prosebný tón a odmlčel se, dokud se nebyl schopný opět ovládnout. „Přepisoval jsem ho už čtyřikrát, Joan. Nemůžu ho prostě jen tak vyhodit!“

„*Boží dopuštění* není to nejlepší, co ze sebe dokážeš dostat, Rixi.“ Joan Rutherfordová se na něj zpříma zadívala svýma modrýma očima a on ucítil, jak mu v levém podpaží stéká pramínek potu. „Máš tam postavy, které na scénu vylézají po dlouhých přestávkách, kdy o nich nikdo nic neví, máš tam malého slepého kluka s paranormálními schopnostmi, který vidí do minulosti nebo něco na ten způsob, šíleného doktora, který porcuje lidi ve sklepě bytového domu. A já pořád nemůžu přijít na to, co se v té knížce děje. Napsal jsi šestisetstránkový román, Rixi, co se čte jako telefonní seznam.“

Jídlo, které si dali, mu v žaludku leželo jako hromada pilin. Šestnáct měsíců. Čtyři mučivá přepracování. Jeho poslední román, středně velký bestseller s názvem *Prsty ohně*, vydal Stratford House před třemi lety. Peníze, které na něm vydělal, se už stačily rozkutálet. Filmové námluvy sesychaly a nakonec z nich nic nevzešlo. V týlu se mu mezitím usadil svíravý železný pás a začaly se mu zdát noční můry, v nichž mu otcův hlas s potěšením sděloval, že je od narození předurčený k neúspěchu.

„Dobře,“ řekl s pohledem upřeným do druhé sklenky bourbonu. „A co mám teď dělat?“

„*Boží dopuštění* odlož a pusť se do další knihy.“

„To se snadno řekne.“

„Ale no tak!“ Joan v malém keramickém popelníku típla cigaretu. „Už seš velkej kluk, to zvládneš! Když na problém narazí skutečný profesionál, jen se trochu vrátí a začne znovu.“

Rix přikývl a zasmušile se usmál. V duši měl jako na hřbitově. Během tří let od svého bestselleru se pokoušel napsat několik různých knih – dokonce se vydal do Walesu kvůli rešerši spjaté s nápadem, z nějž nakonec nic nebylo –, ale dějové linie se mu hroutily jako domečky z karet. Když si v jednom baru v Atlantě uvědomil, že se zamýšlí nad pokračováním *Prstů ohně*, pochopil, že je v pěkné kaši. Nápad na *Boží dopuštění* mu vnukl jeden přízračný sen o potměných chodbách, znetvořených tvářích a mrtvolách rozvěšených na hácích. V polovině psaní se mu kniha rozpadla jako kus zteřelé látky. Ale že by měl po tak dlouhé době všechno vzdát?! Seškrtnat scény a prostříhat kulisy jako lacinou lepenku, odstříhnout postavy od pupeční šňůry své představitosti a nechat je zhynout?! To mu připadala kruté jako vražda. Joan Rutherfordová mu řekla, aby se „pustil do další knihy“, jako by to bylo tak snadné jako se převléct. Báł se, že další knihu už nedokáže dopsat. Ze zbytečného rozumového úsilí se cítil vyždímaný a už se nedokázal spolehnout na svou instinktivní schopnost vymyslet obstojnou zápletku. Byl na tom stále bídňěji se zdravím a uhnízily se v něm obavy, jaké dosud nikdy nezakoušel – obavy z úspěchu, obavy ze selhání, obavy prostě zariskovat. Nad bouří, která v něm běsnila, slyšel výsměšný tón otcova smíchu.

„Nechceš zkusit napsat něco kratšího?“ zeptala se Joan, když zároveň posunkem požádala o účet. „Mohla bych ti dostat něco do *Playboye* nebo *Penthousu*. A víš, že jsem ti už mockrát řekla, že by mohlo pomoci, kdybys používal svoje vlastní jméno.“

„Nesouhlasila jsi, že Jonathan Strange je dobrý pseudonym?“

„Souhlasila, ale nechtěl bys něco vytěžit z vašeho rodového jména, Rixi? Nebylo by vůbec na škodu, kdybys dal lidem na vědomí, že pocházíš z rodu Usherů, o němž psal Poe. Myslím, že by to bylo plus, zvláště v hororovém žánru.“

„Víš, že povídky se mi psát nechce. Nezajímají mě.“

„A tvoje kariéra tě zajímá?“ zeptala se Joan až příliš ostře. „Jestli chceš být spisovatel, tak piš.“ Vytáhla kartu American Express a poté, co pečlivě prozkoumala účet, ji podala číšníkovi. Potom přimhouřila oči, jako by se na Rixe Ushera dívala poprvé v životě. „Moc jsi z toho oběda nesnědl. Připadá mi, že od doby, co jsem tě viděla naposled, jsi docela zhubl. Není ti něco?“

„Je mi fajn,“ zalhal.

Jakmile zaplatila, Joan dodala, že mu rukopis pošle zpátky do Atlanty. Když odešla, on v restauraci ještě zůstal a pohrával si se sklenkou. Záblesk světla, který dovnitř vtrhl, když otevřela dveře, ho zašťípál v očích, ačkoliv byl zakaboněný říjnový den.

Ještě jeden drink. Na ex. A odchod.

U Washington Square taxikář prohodil: „Do háje, jen na to koukněte!“

Nějaký blázen hrál na housle přímo uprostřed Páté Avenue.

Rastafarián se znovu zapřel o klakson a Rix Usher měl při jeho trojitým zaječení pocit, jako by mu někdo přejel smirkem po páteři.

Šílený šumař, shrbený stařík v dlouhém černém kabátě, dál fídlal na svůj nástroj a na křižovatce brzdil provoz.

„Hej, ty exote!“ zařval na něj taxikář z okna. „Táhni z cesty!“ A znovu udeřil do klaksonu a dupl na plyn. Auto prudce vyrazilo kupředu a jen o několik desítek centimetrů minulo houslistu, který pouze zavřel oči a hrál dál.

Do křižovatky se zničehonic přihnalo další taxi, smykem se vyhnulo šílenci a z boku utržilo ránu od dodávky *New York Times*. Druhé taxi, s hulákajícím Italem za volantem, houslistu minulo o méně než třicet centimetrů a pak narazilo do rastafariána levého předního blatníku.

Oba taxikáři vyskočili ze svých aut a začali rvát jak na sebe, tak na šílence v křižovatce. Rix zůstával sedět v autě a cítil, jak mu to všechno drásá nervy. Pekelně ho rozbolela hlava. Hlasy řidičů, ječení klaksonů a nelibozvučné vrzání houslí pro něj byly hotovou symfonií bolesti. Pěsti zatínal tak pevně, až se mu do dlaně zarývaly nehty. Budu v pořádku, říkal si. Jenom musím zůstat v klidu. Zůstaň v klidu. Zůstaň –

Ozval se zvuk připomínající syčení tuku na pánvi, po němž následovalo skřípění, jako by někdo pomalu táhl nehet po tabuli. Zvuky se dvakrát zopakovaly a teprve pak si Rix uvědomil, co vlastně slyší.

Děšť.

Děšť, který dopadal na čelní sklo a stékal na vozovku.

Z pórů mu vyrazil olejnatý pot.

„Ty bláznivej starej dědku!“ křičel Ital na stále hrajícího houslistu. Děšť se začínal snášet s čím dál větší intenzitou a odrážel se od střech, kapot a oken vozidel zablokovaných na křižovatce. „Hej, ty! S tebou mluvím!“

„Kdo mi zaplatí za káru!“ obořil se rastafarián na druhého řidiče. „Vrazíš mi do auta, za to budeš solit!“

Rix vnímal, že dešťové kapky na střechu nad jeho hlavou dopadají jako dělové koule. Každé zakvílení klaksonu mu připadalo, jako by mu někdo hluboko do ucha zaryl sekáček na led. Nemilosrdně mu bušilo srdce, a zatímco děšť dál bubnoval a syčel na čelním skle, docházelo mu, že pokud v tomto maelströmu hluku zůstane, přijde o rozum. Na pozadí dunivého bubnování lijáku uslyšel další zvuk – hluboké, basové burácení, které nepřestávalo sílit

a děsivě se vymykalo kontrole. Rix si zacpal uši. Oči ho pálily slzami bolesti, ale burácení se dál ozývalo, jako by mu do temene bušilo kladivo. Proklálo ho další sborové ječení klaksonů. Do nervů mu řála pronikavě ječivá siréna přijíždějícího policejního auta. Tehdy si uvědomil, že oním burácením je tlukot jeho vlastního srdce a chybí mu jediný nádech, aby propadl panice.

S bolestným a vyděšeným zaúpením vyskočil z taxíku a deštěm se začal hnát k chodníku. „Haló!“ zařval za ním rastafarián hlasem, který Rixovi sevřel týl jako ocelové klepeto. „A co moje prachy, sakra?“

Rix nezastavoval. Dunělo mu v hlavě a v těsném závěsu za jeho kroky tepalo jeho splašené srdce. Déšť na markýzách nad chodníkem evokoval dělové rány. Rix uklouzl na zbytku plněné buchy, naboural do drátěného odpadkového koše, srazil jej a sledoval, jak se na dlažbu vysypává veškerý jeho obsah. Před očima se mu hemžila černá smítka a najednou i kalné šedé světlo bylo tak ostré, až musel přivřít víčka. Šedé budovy se tetelily září a mokrý šedý chodník se blyštěl jako odrazové zrcadlo. Rix se pokusil vstát, ale smýkl se v odpadcích. Oslepovaly ho hýřivé barvy aut, značek, oblečení a kůže lidí okolo. Oranžové graffiti na městském autobusu ho oslnilo tak, že málem přišel o rozum, jako by to bylo něco z jiného světa; pestrobarevný deštník otevřený proti neustávajícímu mrhnutí kolem sebe vysílal laserové paprsky bolesti; do očí se mu vpalovalo zelené světlo nárožního semaforu pro pěší. Když mu jakýsi ochotný chodec pomohl na nohy, rozječel se a okamžitě se odtáhl, protože měl pocit, jako by mu mužova ruka na rameni propálila tvíd až na kůži.

Tichá místnost – musí se dostat do Tiché místnosti!

Rix, ze všech stran bombardovaný světlem, barvami a hlukem, se ztěžka zvedl a rozběhl se jako divoké zvíře. Cítil pulzování horka lidských těl, jako by chodci kolem něj byli pohybující se výhně, a k překotnému bušení jeho vlastního srdce se přidávalo i jejich bušení – celý vesmír úderů o jiném rytmu a intenzitě. Když zakřičel, jeho hlas se mu pořád dokola opakoval v hlavě, jakoby z nějaké bláznivé nahrané smyčky. Uháněl ulicí, zatímco kolem něj kvílely oslepující žluté, červené, zelené a modré tvary a funěly mu na paty. Zakopl o obrubník, roztrhl si rukáv a odřel koleno, a když se nad ním zastavila jakási neurčitá žhnoucí postava s burácivě tlukoucím srdcem, rozkřičel se, aby se ho nedotýkala.

Déšť se z nebe snášel s ještě větší intenzitou a na okolní dlažbě rachotil s duněním balvanů vystřelovaných z obléhacího katapultu. Každá kapka, která Rixe zasáhla do tváře, vlasů nebo rukou, ho popálila, jako by mu na kůži dopadla žíravá kyselina. Nezbyvalo mu nic jiného než v částečném oslepení dál běžet na jih, směrem k hotelu De Peysers.

Nakonec se na pozadí bílé žhnoucí plochy pulzující oblohy vynořila gotická věž hotelu, po jehož oknech se řinulo kypící odražené světlo a nad jehož vchodem z Greene Street se do Rixových zmučených smyslů rozvřeštěla potrhaná červená markýza. Když vyrazil na druhou stranu ulice, jekot brzd a úděsná kakofonie klaksonů ho přiměly k dalšímu úzkostnému výkřiku, byť se při něm neodvažoval jakkoliv zpomalit. S rukama na uších se vrhl do otočných hotelových dveří a dál přes dlouhou a zatuchle páchnoucí vstupní halu s křiklavým kobercem posetým červenými a zlatými propojenými kruhy. Aniž ho zajímalo, jestli se na něj někdo dívá, několikrát zmáčkl tlačítko vedle jediného hotelového výtahu, přičemž v něm každý kontakt s plastem vyvolal spalující bolest. Slyšel, jak se vysoko nad ním otáčejí převody a nad sestupujícím výtahem pleskají silné kabely. Když kabina přijela, Rix do ní ihned vešel, a než k němu mohl kdokoliv přistoupit, tlačítkem dveře zase chvatně zavřel. Ťukl na knoflík osmého patra, nejvyššího podlaží hotelu De Peyser.

Výtah stoupal trýznivě pomalu. Rix cestou nahoru slyšel vodu řinoucí se potrubím, televizory a rádia s naplno puštěnými kvízy, rockovou a disko hudbou. Lidské hlasy se starými stěnami prodíraly jako rozhovory z nočních můr, byly slyšet, aniž jim bylo rozumět. Ve výtahu se Rix schoulil v koutku na podlaze s hlavou staženou mezi kolena a pevně zavřenýma očima.

Otevřely se dveře. Rix se rozběhl ke svému pokoji na konci vlhké, chabě osvětlené chodby a začal zběsile šátrat po klíči. Vtrhl do apartmá, z jehož okna – nyní našťástí zakrytého zataženým závěsem – byl výhled na Greene Street. Světlo, které dovnitř pronikalo kolem laciné látky, ho i tak bolestně udeřilo do očí. Z druhé kapsy vytáhl starožitný mosazný klíč, jenž po letech používání nabyl nazelenale hnědého odstínu. Zabořil jej do zámku bílých dveří vedle koupelny, otočil jím a těžké pogumované dveře otevřel do Tiché místnosti prosté jediného okna.

S bezděčným úlevným výkřikem vykročil přes práh.

A do dveřního otvoru se zničehonic shora zhoupla jakési vyzáblá bytost s krvácejícími očními důlky, aby mu zatarasila cestu. Začala k němu natahovat kostnaté ruce, a když se Rix zapotácel dozadu, ohromeně si pomyslel, že ho nakonec přece jen našel Dýňák.

Apartmánem se rozlehl dobře známý smích. Rix, celý roztřesený a zbrocený potem, padl na kolena a vzhlédl do tváře svého bratra Boonea.

III

BOONE SE USMÍVAL. V zastřeném světle Rixova zmučeného vidění bratrovi jeho dlouhé bílé zuby a vráscitá, ostře řezaná tvář propůjčovaly vzezření dravé šelmy.

„Dostal jsem tě, Rixi!“ zahlaholil tvrdým hlasem, z nějž se Rix otrásl. Opět se rozesmál, ale potom si uvědomil, že se jeho mladší bratr snaží přestát záchvat, a úsměv mu na rtech rázem ztuhl. „Rixi? Seš... v pořádku?“

„Je mi zle,“ zašeptal Rix schoulený na prahu Tiché místnosti. Laciný plastový kostlivec v životní velikosti se před ním kýval na háčku nade dveřmi. „Přepadlo mě to ještě venku... neměl jsem čas... dostat se do ticha...“

„Panebože!“ Boone od něj o několik kroků ucouvl v obavách, že se bratr pozvrací. „Počkej chvilku, vydrž!“ Otevřel dveře do koupelny, kde při Rixově nenadálém vpádu do apartmá seděl a četl časopis *Rolling Stone*, a napustil mu kelímek vody. Měla mírně narezlý nádech, který však zmizel, když do ní Boone přilil trochu whisky Canadian Club, zakoupené v nedaleké prodejně lihovin. „Bez ledu,“ řekl, když se sehnul, aby bratrovi pití nabídl. „Promiň.“

Rix všechno vypil. Whisky a bourbon se mu chvíli svářily v žaludku a Rix pevně zavřel oči, až mu z nich vyteklo několik slz. Když je znovu otevřel, světlo bylo kalnější, Booneův draze vyhlížející tmavomodrý oblek už nezářil jako safírová žárovka a pohasl i světelný efekt jeho zubů. Utišovaly se hotelové zvuky a také bušení Rixova srdce. Sice mu ještě zběsile pulzovalo v hlavě a měl pocit, jako by mu někdo vyloupl oči, ale věděl, že záchvat odchází. Ještě minutku dvě. Uklidni se, říkal si. Zhluboka dýchej. Jen klid. Ještě jednou se zhluboka nadechni. Panebože na nebesích, ten byl ale hnusný! Pomalu zavrtěl hlavou, k níž měl deštěm a potom přilípnuté jemné světlé vlasy. „Už to skoro přešlo,“ sdělil Booneovi. „Počkej chvilku.“ Zvedl se do dřepu a čekal, až utichne tlumené hučení jeho přetížených mozkových obvodů. „Už je mi líp,“ zachrčel. „Buď tak hodný a pomoz mi na nohy.“

„Nepoblješ se, že ne?“

„Pomoz mi vstát, sakra!“

Boone sevřel Rixovu nataženou ruku a vytáhl ho. Jakmile se postavil, Rix vši silou, kterou v sobě dokázal najít, udeřil bratra do tváře.

V reálu to bylo jen slabé plesknutí do čelisti. Boone ucouvl, a když v Rixově tváři poznal výraz zběsilé zlosti, na rty se mu s plnou intenzitou vrátil předešlý škleb.

„Ty debilní hajzle!“ pěnil Rix. Z háčku chtěl strhnout plastového kostlivce s krvavými očními důlky – červeně namalovanými, a to hodně neuměle –, aby s ním švihl o zem, ale uprostřed pohybu mu ruka strnula. Z nějakého důvodu nesnesl představu, že by se kostlivce dotkl. Ruku opět spustil podél těla. „Co tímhle sakra sleduješ?“

„To byl vtíp, nic v tom nehledej. Myslel jsem, že tě to potěší, když je tak trochu z tvýho oboru.“ Pokrčil rameny, kostlivce sundal a na druhém konci pokoje jej vzpřímeně posadil na židli. „No vidíš. Ale vypadá jako živý, co?“

„Proč jsi ho pověsil do Tiché místnosti? Proč ne do koupelny nebo do přístěnku? Věděls, že ty dveře budu otvírat jenom já!“

„No jo.“ Boone se zamračil. „Máš pravdu, Rixíku. Nad tím jsem neuvažoval. Případlo mi to jako fajn místo, kde by mohl viset. Ale nakonec všechno dobře dopadlo, ne? Jo, páni! Vždyť ten krám tím leknutím z tebe nejspíš záchvat vyhnal!“ Rozřičel se smíchy a ukázal do Rixova rozkroku. „Cha chá! Jen se podívej, Rixíku! Počural sis kalhoty!“

Rix přešel k prádelníku, aby si vzal nové kalhoty a čistou košili.

Boone se se svými bezmála sto devadesáti centimetry rozvalil do přepolstrovaného křesla a zvedl nohy na konferenční stůl ve stylu art deco s modrými skleněnými nohami. Začal si mnout čelist v místě, kam ho jemně štípla Rixova pěst. On sám v Severní Karolíně bratrovu tvář máchal v bahně za mnohem menší prohřešky. „V tomhle hotelu to smrdí, jako by tu měli kdovíkolik mokrejch psů. To tady nikdy nečistí koberce?“

„Jak ses sem dostal?“ zeptal se Rix, zatímco se převlékal. Pořád se třásl.

„Když tady lidem řekneš, že se jmenuješ Usher, můžou se přetřhnout ochotou,“ odpověděl Boone. Zkřížil si kotníky. Na nohou měl béžové kovbojské boty z ještěřší kůže, které vůbec neladily s jeho konzervativním oblekem. „Víš, co jsem o tomhle místě slyšel? Že někteří zřízenci tady viděli bělovousýho muže v černém, s cylindrem na hlavě, a dokonce i s holí v ruce. Nepřipomíná ti to starýho Hudsona? Ten chudák je nejspíš odsouzenej kráčet po těchhle hotelovejch chodbách až do skonání věků. Taky prej v jeho přítomnosti mrzne až praští. Na život po životě je to přímo příšerný místo, neřekl bys, Rixíku?“

„Prosil jsem tě, abys mi tak neříkal.“

„Ahá. Tak to pardón. Mám ti říkat spíš Jonathan Strange? Nebo jak se jmenujete tenhle týden, pane slavný spisovatel?“

Rix jízlivé poznámce nevěnoval pozornost. „Jak ses dostal do Tiché místnosti?“

„Požádal jsem o klíč. Dole jich mají v sejfu celou krabici. Jsou to takový starý zelený věcičky, co vypadají, jako by se jimi dala otvírat mauzolea. Některý z nich mají na kovu otisky prstů. Přemýšlím, kolik Usherů je asi tak používalo. Osobně bych v týhle starý kryptě nestrávil ani jednu podělanou noc. Bože, proč sem nepustíme aspoň trochu světla?“

Boone se postavil a přes pokoje došel k oknu. Odtáhl závěs a deštěm zalitým sklem nechal dovnitř proudit kalné šedé světlo. Chvilku dolů shlížel na pouliční provoz. V široké pohledné tváři neměl téměř žádné vrásky, ačkoliv mu chyběly pouze tři měsíce do sedmatřicátých narozenin. Klidně by mohl tvrdit, že je mu pětadvacet. Bujné vlnité vlasy měly o něco sytější odstín hnědé než v případě bratra a jeho jasné a hluboko posazené oči byly jantarové barvy s tmavozelenými tečkami. Měl urostlou postavu se širokými rameny a působil dojmem, že se těší výtečnému zdraví. „Omlouvám se za to přepadení,“ řekl Rixovi. „Kdybych trochu uvažoval, takovou blbost bych na tebe nevymýšlel. Toho kostlivce jsem cestou do hotelu viděl ve výloze obchodu s kouzelnickými proprietama a napadlo mě... nevím, napadlo mě, že by tě mohl pobavit. Víš, že já sám jsem záchvat neměl už přes půl roku? A ten poslední nebyl nijak hroznej, trval jen tři čtyři minuty. Možná jsem zapomněl, jaká síla to může být.“ Odvrátil se od okna, aby se na svého bratra podíval – a zkoprněl.

Rixe naposledy viděl skoro před rokem a v ohromení si všiml, jakou prošel proměnou. Na světle všechny jeho jemné vrásky tváře připomínaly prasklinky v porcelánu. Ocelově šedé oči měl zarudlé a unavené a vysoké čelo mu brázdila řada hlubokých rýh. Ačkoliv Rix byl o čtyři roky mladší, hádal by mu nejméně pětadvacet. Vypadal vyzáble a neduživě a Boone si všiml, že na spáncích má šediny. „Rixi,“ zašeptal. „Pane na nebi! Co se s tebou děje?“

„Jsem nemocný,“ odpověděl Rix, ale věděl, že to není až tak pravda. Kdyby měl být upřímný, vlastně přesně nevěděl, co s ním je. Uvědomoval si jen to, že trpí silnými a nepředvídatelnými záchvaty, ve spánku ho neustále trýzní noční můry a cítí se na sedmdesát. „Asi to přeháním s prací.“ Spustil se do křesla – opatrně, protože mu bolesti stále pulzovalo v kostech.

„Poslyš. Musíš začít jíst steaky, aby sis posílil krev.“ Boone vypjal hrudník. „Já jím jeden steak denně, a podívej se na mě! Jsem zdravej jak řípa!“

„Výborně,“ opáčil Rix. „Jak jsi věděl, že tady jsem?“

„Nevolals snad Katt a neřekl jí, že sem dnes letíš z Atlanty za svou agentkou? A kde jinde než v týhle plesnivý díře bys při návštěvě New Yorku pobýval?“

Rix přikývl. Hotel De Peyser odkoupil Hudson Usher v roce 1847, když to byla úžasná gotická výstavní budova, vypínající se nad drsným přístavním městem. Pokud to Rix dobře chápal, Hudsonova továrna na výrobu střelného prachu se sídlem kousek od Asheville v Severní Karolině přes New York posílala do Evropy obrovská množství prachu a olovených kulí. Hudson chtěl mít zprostředkovatele pod dohledem a apartmán vybavil i polstrovanou Tichou místností pro případ, že by ho stihl záchvat. Tichá místnost zůstávala přes užívání mnoha generací Usherů prakticky nezměněná, zatímco apartmá časem stále víc scházelo. Rix se domníval, že jeho otec Walen si hotel De Peyser ponechává, jen dokud nedostane dobrou nabídku od nějakého stavitele. Rodina jinak jen málokdy opouštěla Usherland, rozlehlé panství vzdálené dvaatřicet kilometrů severně od Asheville.

„Neměl bys tolik pracovat. Kdy ti vychází další kniha?“ Boone si nalil další sklenku whisky a opět se posadil. Když si drink přiblížil k ústům, na velkém diamantovém prstenu, který se mu skvěl na malíčku, zajiskřilo světlo. „Od *Prstů ohně* už uběhla dlouhá doba, neřekl bys?“

„Právě jsem dopsal novou knihu.“

„Vážně? Kdy vyjde?“

„Možná příští léto.“ Užasl, že mu lež ze rtů splynula tak snadno.

Boone zvedl nohy a zapřel si je. „Měl bys napsat opravdovou knížku, Rixi. Víš, něco, co by se mohlo doopravdy stát. Ty tvoje horory jsou sračky. Proč nenapíšeš knížku, kterou bys hrdě podepsal svým skutečným jménem?“

„S tímhle zase nezačíněj, ano?“ Pokaždé, když se ocitl v Booneově přítomnosti, musel nakonec svá literární témata obhajovat.

Boone pokrčil rameny. „Jak chceš. Jenom mi prostě přijde, že s lidmi, co píšou tyhle sračky, není úplně všechno v pořádku.“

„Vím, žeš sem nepřišel rozebírat moji literární dráhu,“ poznamenal Rix. „Takže co se děje?“

Boone si dával s odpovědí načas a napil se whisky. Potom potichu pronesl: „Máma chce, abys přijel domů. Tátův stav se zhoršil.“

„Proč sakra nechce jít do nemocnice?“

„Víš, co táta vždycky říkal: ‚Usher nemůže žít za branami Usherlandu.‘ A když se na tebe tak dívám, bratříčku Rixi, připadá mi, že v tomhle měl pravdu. V našem severokarolínském vzduchu musí něco být, protože od chvíle, cos ho přestal dýchat, to s tebou jde pěkně z kopce.“

„Mně se na panství nelíbí. Nemám rád Palác. Můj domov je v Atlantě. Kromě toho mám hromadu práce.“

„Fakt? Neříkal jsi snad, že jsi zrovna dopsal knížku? Jestli je to něco ve stylu těch tří předchozích, tohle nezachrániš, i kdyby ses rozkrájel!“

Rix se mrzutě usmál. „Děkuju za podporu.“

„Táta umírá,“ řekl Boone a v očích mu probleskl plamen zlosti. „Snažil jsem se pro něho udělat všechno, co bylo v mých silách. Snažil jsem se být tím, co chtěl, všechny ty roky. Ale teď žádá, aby se mohl setkat s tebou. Nevím proč, zvláště když ses k rodině otočil zády. Ale myslím, že se zatím drží, protože tě chce mít u postele, až bude umírat.“

„Takže když nikam nepojedu,“ pronesl Rix suše, „nakonec možná ani neumře. Třeba z té postele vstane a začne znovu uzavírat smlouvy na laserová děla a biologické bomby.“

„Proboha!“ Boone se vztekle postavil. „S tímhle vyčpělým svatouškovským postojem už na mě fakt nechod, Rixi! Díky tomuhle byznysu jsi vyrostl na nejpřepychovějším panství v celé zemi, tenhle byznys tě živil a šatil a zaplatil ti studium na nejlepší obchodní škole v Americe! I když ne, že by ti to k něčemu bylo! A kdo tady říká, že jestli se vrátíš domů, musíš zavítat zrovna do Paláce? Z toho jsi byl vždycky podělanej až za ušima, je to tak? Když ses tam ztratil a Edwin tě musel vyvést ven, zelenej jak sedma jsi byl pak ještě asi –“ Znenadání se odmlčel, protože Rix se chvíličku tvářil, jako by se na něho chtěl přes stůl vrhnout.

„Já si to takhle teda vůbec nepamatuju,“ namítl Rix hlasem přiškrceným napětím.

Chvilí se na sebe upřeně dívali. Rixovi se před očima odvíjela vzpomínka, jak ho bratr zezadu sejmul, když byli oba ještě malí kluci, jak se mu do zad opřel kolenem, vymáčkl mu z plic vzduch a obličej mu zatačil do hlíny Usherlandu. *Vstaň, Rixíku*, popichoval ho Boone. *Vstaň, pročpak nevstaneš, Rixíku?*

„Takže tak.“ Boone si sáhl do saka a vytáhl letenku do Asheville první třídou aerolinkami Delta. Upustil ji na stůl. „Setkal jsem se s tebou a vyřídil jsem, co jsem měl. Udělal jsem to pro mámu. Ta si myslela, že v sobě budeš mít aspoň tolik slušnosti, aby ses za tátou přijel podívat, když má na kahánku. Jestli ji v sobě nemáš, myslím, že toho budeš ještě litovat.“ Přešel ke dveřím, pak se zastavil a otočil se. Do očí se mu vrátilo ostré světlo a mírně se mu zkřivily rty. „Jo, jen si zase zdrhni do Atlanty, Rixíku. Vrať se do toho svého smyšleného světa. Do háje, vždyť ty už začínáš vypadat jako nějaká stvůra z hrobu. Mámě řeknu, aby tě nečekala.“ Odešel z pokoje a zavřel za sebou dveře. Na chodbě bylo slyšet slábnoucí klapání jeho bot z ještěří kůže.

Rix zůstal sedět s pohledem upřeným na plastového kostlivce na druhé straně pokoje. Ten se na něj šklebil jako starý přítel, dobře známý symbol smrti z tisíček hororových filmů, které Rix v životě zhlédl. Kostlivec ve skříni. Kostí pochované pod podlahou. Lebka v krabici na klobouky. Neklidné kostry, které se vyhrabávají z hrobu.

Otec umírá, pomyslel si. Ne, ne, Walen Usher je příliš zatvrzelý, aby to vzdal. On a smrt jsou dlouholetí známí. Uzavřeli spolu gentlemanskou dohodu. Břicho smrti neustále plní jeho „podnik“, tak proč by měla kousat ruku, která ji krmí?

Rix sáhl po letence. Byla vystavená na let z New Yorku druhý den odpoledne. A že Walen umírá? Rix věděl, že stav jeho otce se posledního půl roku zhoršuje, ale že by *umíral*? Cítil otupění, jako by uvázl mezi výkřikem a vzlykem. S otcem nikdy nevycházeli, odcizili se už před lety. Walen Usher patřil k lidem, kteří si vymínají, aby se jejich děti na schůzky s nimi předem ohlašovaly. Své syny a dcery držel zkrátka, jako na vodítku – až jej Rix jednou překousal, čímž si od otce vysloužil nehynoucí nenávisť.

Teď si vlastně ani nebyl jistý, jestli otce miluje, a nebyl si ani jistý, jestli ještě vůbec ví, co to láska je.

Věděl, že Boonea vždycky užilo na kanadské žertíky. „Táta neumírá,“ řekl kostlivci. „Je to jen vymyšlená záminka, abych se vrátil.“ Plastové kosti mu věnovaly široký úsměv, ale žádnou radu. Když tak na kostru hleděl, v duchu znovu viděl kostlivce kývajícího se pod taxikářovým uchem. Zamrazilo ho a musel zavolat pokojovou službu, aby ten krám odnesla, protože sám se nedokázal přimět vzít jej do rukou.

Potom telefon zvedl podruhé a zavolal do Vrátnice v Usherlandu v Severní Karolíně.

Ze vzdálenosti šesti set čtyřiceti kilometrů se ve sluchátku ozval hlas služebné: „Panství rodu Usherů.“

„Edwina Bodanea. Řekněte mu, že volá Rix.“

„Ano, pane. Chvilíčku, prosím.“

Rix čekal. Už se cítil líp. Záchvat si dával načas, poslední ho stihl před týdnem v noci, když v atlantském bytě poslouchal desku ze své sbírky jazzových alb. Jakmile pominul a opět se mohl hýbat, desku rozlámal na kousky v domnění, že k vyvolání záchvatu přispěla hudební nahrávka. Někde četl, že určité akordové postupy, tóny a vibrace mohou u lidí vyvolávat fyzickou reakci.

Věděl, že záchvaty jsou symptomy nemoci nazývané – hned v několika lékařských časopisech – Usherova choroba. A že na ni neexistuje lék. Pokud jeho otec umírá, zabíjí ho pokročilé stadium právě tohoto neduhu.

„Pane Rixi!“ ozval se ze Severní Karolíny vřelý, kultivovaný, mírně chrčivý hlas. „Kde jste?“

„V New Yorku. V hotelu De Peyser.“ Možnost opět slyšet Edwinův hlas v Rixovi uvolnila stavidla příjemných vzpomínek. Představil si tohoto muže, jak se hrdě vypíná ve své usherovské uniformě, tvořené šedým sakem a tmavomodrými kalhotami s puky ostrými tak, že byste si o ně pořežali ruku. K Edwinovi a Cass Bodaneovým také cítil bližší spřízněnost než ke svým vlastním rodičům.

„Chcete mluvit se svou –“

„Ne. Nechci mluvit s nikým jiným. Edwine, před chvílí tu byl Boone. Táta je na tom prý zdravotně hůř. Je to pravda?“

„Zdravotní stav vašeho otce se rychle zhoršuje,“ odpověděl Edwin. „Boone už vám určitě řekl, jak moc vaše matka touží, abyste se sem vrátil.“

„Já se vracet nechci. Vy víte proč.“

Chvíli bylo ticho. Potom Edwin řekl: „Pan Usher se na vás každý den vpytává.“ Ztlumil hlas. „Byl bych rád, kdybyste přijel, Rixi. Potřebuje vás.“

Rix nedokázal potlačit přiškrcený, nervózní smích. „Doteď mě nikdy nepotřeboval!“

„Ne. To se mýlíte. Váš otec vás vždycky potřeboval, a teď vás potřebuje ještě víc.“

Rix se odmlčel, zmítaný protichůdnými emocemi. Bojoval za možnost vést svůj vlastní život, mimo usherovský klan. Proč by se měl vystavovat nějakým duševním hrám, které se teď určitě za branami Usherlandu odehrávají?

„Potřebuje vás, Rixi,“ zopakoval Edwin potichu. „Neobracejte se ke své rodině zády.“

Skutečný stav věcí mu došel, než jej stačil vytěsnit: Walen Usher, patriarcha mocného klanu Usherů a možná nejzámožnější muž Ameriky, leží na smrtelné posteli. Ačkoliv se Rixovy city vůči tomuto muži splétaly do zamotaných uzlů, věděl, že by měl být skonu svého otce přítomný. Edwina požádal, aby na něj čekal na letišti po příletu letadla, a zavěsil, než si svoje slova stihl rozmyslet. Řekl si, že v Usherlandu několik dní pobude. Déle však ne. Potom se bude muset vrátit do Atlanty, aby si dal do pořádku život, nějak ze sebe vydoloval nový námět a pustil se do psaní dřív, než se celá jeho spisovatelská kariéra zhroutlí pod tíhou letargie.

Do pokoje vstoupil hispánský údržbář s kruhy pod očima. Očekával další mrtvou krysou, a proto se mu ulevilo, když ho Rix požádal jen o to, aby odnesl plastového kostlivce.

Rix se natáhl na postel a pokoušel se usnout. Myšlenky mu vířily obrazy z Usherlandu: temných lesů z jeho dětství, kde se prý podrostem kradly přízračné zrůdy; vysokých hor černě se rýsujících na pozadí oranžových pásů oblohy, mračen trhaných jako šedé praporce na jejich rozeklaných vrcholech; a Paláce – všechno se vždycky vracelo právě k němu – rozlehlého, temného a tichého, střežícího svá tajemství jako zaťatá pěst.

Před očima se mu pomalu zhoupl kostlivec s krvácejícími očními důlky a Rix se v ocelově šedém světle posadil.

V mozku se mu opět usídlila neodbytná myšlenka. Stejná myšlenka, která ho kdysi poslala do Walesu, stejná myšlenka, jež ho přinutila vcházet do genealogických studoven v knihovnách od New Yorku po Atlantu a pátrat v polozapomenutých registrech po jméně Usher. Někdy si myslel, že to zvládne, když bude opravdu chtít, a jindy si uvědomoval, že to bude příšerná dřina, pravděpodobně s nulovým výsledkem.

Možná je nejvhodnější doba právě teď, řekl si. Ano. Rozhodně potřebuje nějaký projekt a stejně se vrací do Usherlandu. Ústa se mu zkřivila letmým úsměvem a i na vzdálenost šesti set čtyřiceti kilometrů slyšel Walenův rozhořčený křik.

Zašel si do koupelny pro sklenici vody a zvedl výtisk *Rolling Stone*, který Boone zavřel a nechal ležet na dlaždicích. Když si časopis přinesl zpátky do postele, aby se do něj opět začel, na hrud' mu z něj vypadla tarantule velká jako pěst, již Boone opatrně ukryl mezi stránky, a zběsile mu začala cupitat přes rameno.

Rix vyskočil z postele a pavouka se ze sebe okamžitě pokusil dostat. Záchvat, který ho přepadl jako černá přílivová vlna, ho zahnal pod ochranu Tiché místnosti. Za zavřenými dveřmi ho nikdo neslyšel řvát.

Boonea na podobné kanadské žertíky vždycky nesmírně užilo, takže to Rixe nemuselo tolik překvapit.

Část první

USHERLAND

„Pověz mi nějaký příběh,“ požádal chlapec svého otce. „Něco strašidelného, ano?“

„Něco strašidelného,“ zopakoval po něm muž a na chvíli se zamyslel. Za oknem chlapcova pokoje panovala černočerná tma, kterou narušoval pouze křenící se úplněk. Chlapec jej viděl přes otcovo rameno a připadal mu jako hující halloweenská dýně na černém poli, na které se nikdo neodvažuje vkročit.

Otec se naklonil k posteli. „Dobrá,“ řekl a v brýlích se mu zalesklo tlumené světlo. „Povím ti příběh o králi umírajícím ve svém zámku a o dětech tohoto krále a o všech králich, kteří žili před nimi. Možná se bude rozbíhat do různých směrů a pokusí se tě zmást. Možná neskončí tak, jak bys chtěl... ale tak už tomu v tomto příběhu je. A nejděsivější – to zdaleka nejděsivější – na něm je to, že je možná pravdivý... nebo možná taky není. Můžu začít?“

A chlapec se bezelstně usmál.

*Noc nám nepatří,
napsal Jonathan Strange,
Stratford House, 1978*

KDYŽ RIX VYSTOUPIL z letadla společnosti Delta a vešel do letištní haly jedenáct kilometrů jižně od Asheville, nad skupinkou lidí, kteří přišli přivítat ostatní pasažéry, spatřil hlavu Edwina Bodanea. Měřil metr devadesát, byl aristokraticky hubený a rozhodně ho nebylo možné přehlédnout. Zazubil se jako natěšený kluk a hned Rixe běžel obejmout. Ten si dobře všiml sotva postřehnutelného úleku v Edwinově tváři, jemuž se komorník neubráníl, když spatřil, jak hodně Rix za ta léta zestárl.

„Pane Rixi, pane Rixi!“ rozplýval se Edwin. Mluvil s tím nejklassičtějším jižanským přízvukem, důstojným jako leštěné stříbro. „Vypadáte –“

„Příšerně, vím. Ale vy vypadáte náramně, Edwine. Jak se má Cass?“

„Má se stejně skvěle jako vždycky. Jen se obávám, že postupem času je stále kurážnější.“ Pokusil se od Rixe převzít příruční tašku, ale ten jen mávl rukou. „Máte nějaká další zavazadla?“

„Jen kufr. Nemám v úmyslu se zdržet dlouho.“

Pro kufr se zastavili u výdeje zavazadel a potom vyšli do slunce a chladivého větříku nádherného říjnového odpoledne. U chodníku parkovala nová limuzína, vínově červený Lincoln Continental s tónovanými skly a střešním oknem. K vášním Usherů patřila koňská síla jak mechanického, tak plnokrevného ražení. Rix si zavazadla uložil do prostorného kufru a posadil se na přední sedadlo, neboť mu nepřipadalo nutné jet vzadu, od Edwina oddělený plexisklem. Edwin si nasadil sluneční brýle s kovovými obroučkami a od letiště vyrazili na cestu k dramaticky rozeklanému hřebenu Blue Ridge Mountains.

Edwin Rixovi vždycky připomínal postavu z jednoho slavného příběhu – Ichaboda Cranea z povídky Washingtona Irvinga o bezhlavém jezdcí. Jakkoliv precizně měl šedé sako střižené, z rukávů mu vždycky čněla zápěstí. Měl orlí nos, na němž, jak říkával Boone, by se daly všet klobouky. Jemně vrásčitou tvář měl ostře řezanou a hleděly z ní zářivé, laskavě modrošedé oči. Pod černou šoféřskou čepicí se mu táhlo vysoké čelo přecházející do křehké koruny bílých

vlasů. I jeho velké uši – nefalšovaná mistrovská díla umně tvarovaného těla – vybízely ke srovnání s Irvingovým ubohým učitelem. V očích se mu zračil zasněný výraz chlapce, který se chce stále přidat k cirkusu, třebaže Edwinu Bodaneovi už táhlo na sedmdesát. Do služby rodu Usherů se narodil a udržoval dlouhou tradici Bodaneů, kteří už léta působili jako důvěrníci usherovských patriarchů. Ve svém šedém saku s blyštivými stříbrnými knoflíky a usherovským emblémem v podobě stříbrné lví hlavy na náprsní kapse, v úzkostlivě vyžehlených tmavých kalhotách a s precizně uvázaným černým motýlkem a nablýskanými šněrovacími polobotkami Edwin každým coulem působil jako šéf zaměstnanců Usherlandu.

Rix věděl, že za onou komickou a skromnou tváří dlí inteligentní mysl, která dokáže zorganizovat cokoli od prostých povinností spjatých s chodem domácnosti až po banket pro dvě stovky lidí. Edwin s Cass měli za úkol dohlížet na šik sloužících, pracovníků prádelny a stájí, údržbářů, zahradníků a kuchařů, ačkoliv Cass pro rodinu nejradši do značné míry vařila sama. Zodpovídali se pouze Walenu Usherovi.

„Pane Rixi, pane Rixi!“ opakoval Edwin a vyloženě si užíval, jak tato slova znějí. „Je vážně skvělé, že vás máme zase doma!“ Pak se mírně zakabonil a okamžitě své nadšení zkroutil. „Samozřejmě je mi líto, že se musíte vracet za zrovna takových podmínek.“

„Mým domovem je teď Atlanta.“ Rix si uvědomil, že zní až příliš zakřiknutě. „Vidím, že máte novou limuzínu. Na tachometru je pouze čtyři sta osmdesát kilometrů.“

„Pan Usher ji objednal před měsícem. To se ještě pohyboval. Teď už nevstane z postele. Má samozřejmě vlastní soukromou ošetřovatelku. Jistou paní Paulu Reynoldsovou z Asheville.“

Vínově červená limuzína plula Ashevillelem, míjela skladiště tabáku, budovy bank a nákupní centra. Těsně za severovýchodní hranicí města se na téměř pěti hektarech prvotřídní půdy prostírala velká šedá betonová stavba připomínající bunkr. Obklopoval ji plot, jehož pletivo v horní části přecházelo do ostnatého drátu. Jedinými okny ve zdech byly vodorovné škvíry táhnoucí se v pravidelných rozestupech pod střechou jako střílny v pevnosti. Další více než hektar zabíralo parkoviště plné aut. Zeď obrácená k dálnici se honosila velkými černými písmeny tvořícími nápis USHEROVA ZBROJOVKA, pod nímž už menším písmem stálo ZALOŽENA ROKU 1841. Byla to nejošklivější budova, jakou kdy Rix viděl, a pokaždé, když kolem ní projížděl, vypadala ještě odporněji.

Starý Hudson by cítil hrdost, pomyslel si Rix. Provoz na výrobu střelného prachu a střeliva, který v roce 1841 rozjel jistý Velšan, dosáhl vrcholu ve čtyřech závodech produkujících munici a zbraně, jež nesly jméno Usher: v továrnách v Asheville, nedalekém Washingtonu, San Diegu a v belgickém Bruselu. „Byznys“, jak se jim v rámci rodiny říkalo, dodával střelný prach a zbraně, dynamit, plastické trhaviny a nejmodernější zbraňové systémy tomu nejméně platicímu zájemci už téměř sto padesát let. Díky „byznysu“ vyrostl Usherland, díky němu bylo jméno Usher známé a respektované jako rozsévač smrti. Rix přemýšlel, kolik lidí tyto zbraně zabily na každý z 12 140 hektarů Usherlandu, kolik jich bylo roztrháno na každý tmavý kámen v Paláci.

Když před bezmála sedmi lety Usherland opouštěl, řekl si, že se tam už nikdy nevrátí. Usherland byl pro něj zalitý krví masakrů a tísnivou přítomností smrti ve všech zdejších neprostupných lesích, zdobné Vrátnici i v nepřítčném Paláci cítil už jako dítě. Byť se mu z takového krvavého dědictví dělalo špatně, zjišťoval, že mu dávné vzpomínky na Usherland nedávají spát, téměř jako by něco v něm zůstávalo nenaplněné a Usherland ho opakovaně lákal zpět šeptanými přísliby. Ano, několikrát se vrátil, ale pokaždé pouze na den dva. Jeho rodiče zůstávali odtaziti a neteční jako vždycky, bratr se zdál uvězněný v čase coby chvástavý surovec a jeho sestra dělala vše pro to, aby se nemusela postavit tváří v tvář realitě.

Rozlehlou budovu nechali za zády a najeli na širokou klikatou silnici stoupající do hor. Rixe vítalo ohromující panorama v podobě rozeklaných hor a lesních ploch žhnoucích sytým šarlatem, nachem a zlatem. Pod modrou oblohou bez jediného mráčku byla zdejší krajina přehlídkou krve a ohně.

„Jak to všechno snášíš máma?“ zeptal se.

„Zvládá to. Někdy je to lepší, jindy horší. Ale víte, jaká je, Rixi. Tak dlouho žila v dokonalém světě, že to, co se děje, prostě nedokáže přijmout.“

„Myslel jsem, že se táta bude uzdravovat,“ odpověděl Rix potichu. „Víte, jak je silný a taky svéhlavý. Jak se jmenoval ten lékař, o kterém jste mluvil v telefonu?“

„Doktor John Francis. Pan Usher ho pozval až z Bostonu. Je to specialista na degeneraci buněk.“

„Trpí... trpí táta velkými bolestmi?“

Edwin nic neřekl a Rix pochopil, co mu chce sdělit. Vedle agonie, kterou musí Walen Usher snášet – oněch závěrečných stadií usherovské choroby –, by Rixův newyorský záchvat vypadal jako lehká bolest hlavy.

Edwin z hlavní cesty sjel na úzkou, ale dobře udržovanou venkovskou silnici. Na nedaleké křižovatce cedule ukazovala, kterým směrem se lze dostat do

obcí Rainbow City, Taylorville a Foxton. Limuzína pokračovala na východ, směrem k Foxtonu, městečku s přibližně dvěma tisíci obyvateli, povětšinou farmáři, které bylo i s okolními tabákovými lány už pět generací ve vlastnictví rodu Usherů.

Vůz zvolna ujížděl foxtonskými ulicemi. Obec se stabilně rozrůstala a Rix viděl, jakými změnami od jeho poslední návštěvy prošla. Bistro Broadleaf se přemístilo do nové cihlové budovy, ve Foxtonu vyrostla moderní pobočka banky Carolinas a nad autobazarem ve větru pleskaly pestrobarevné vlaječky. Poutač nad vchodem do kina Empire lákal na halloweenský dvojprogram s klasickými horory s Orlonem Kronsteenem. Přesto tu přetrvávalo i něco ze starého Foxtonu: na lavičce před železářstvím se na slunci vyhřívala hrstka starých farmářů se slamáky na hlavě; kolem prorachotil omlácený pick-up naložený svazky tabákových listů; za limuzínou se otočila skupinka mužů postávajících vedle Woolworthova koloniálu a Rix si všiml, jak jim v očích jako tlumené uhlíky vzplála nevráživost. Honem se zase odvrátili. Rix věděl, že při hovoru o Usherech se jim přiškrcuje hlas, možná dokonce přecházejí do šepotu v obavách, že všechno, co si o starém Walenovi řeknou, dospěje i za husté lesy a kamenné hřbety oddělující Foxton od Usherlandu.

Pohlédl k malému kamennému domku, v němž sídlila redakce *Foxton Democratu*, týdeníku sloužícího celému horskému „trojměstí“. V tabulovém skle okna zahlédl odraz jejich limuzíny a poté si také všiml, že za oknem stojí jakási tmavovlasá žena, dost blízko na to, aby se tvář téměř dotýkala skla. Zdálo se mu, že k němu na pár vteřin upřela zrak, ale věděl, že přes tónovaná okna na něj nevidí. Přesto od ní zrak odtrhl s jistým neklidem.

Za Foxtonem opět les rychle zhoustl a vedle silnice se začal tyčit jako neproniknutelná hradba. Krása hor získala ještě divočejší rozměr, když ze země vyrazila zubatá skaliska připomínající šedé kosti groteskních, napůl zavalených nestvůr. Z hlavní silnice se občas odpojila rozježděná a klikatá lesní cesta, vedoucí do odlehlých oblastí, kde na hodnotách 19. století stále lpěly stovky venkovských rodin. Jejich bašta, hora Briartop, se vypínala na severním okraji Usherlandu a Rixe často napadalo, co si tito venkované, kteří na úbočí hory žily už dlouhé generace, myslí o hektarech zahrad, povlovných kopců, fontán a stájích onoho cizího světa dole. Nedůvěřovali nikomu kromě sebe a za obchody do Foxtonu se vydávali jen zřídkakdy.

Rix zničehonic ucítil, jak mu přeběhl mráz po zádech. Fakt, že právě vjeli na panství rodu Usherů, by s větší jistotou nepoznal, ani kdyby se díval do katastrálních map. Les se najednou zdál tmavší a podzimní listí získalo tak

sytě rudý a fialový odstín, až se zdálo, jako by se tetelilo olejnatoú černí. Nad silnicí se táhla temná klenba listí a houštiny trnitých šlahounů – toho druhu, které umí seknout až na kost a pak se odlomit – se splétaly v ohavných spirálách nebezpečných jak ostnatý drát. K úbočím přiléhaly obrovské jizvy kamenných výchozů, u nichž hrozilo, že se utrhnou a limuzínu rozdrtí do hromady plechu. Rix zjišťoval, že se mu potí dlaně. Divočina se mu jevila jako nepřátelské prostředí nevhodné pro civilizovanou lidskou bytost, a přesto šlo o krajinu, do níž se Hudson Usher zamiloval. Nebo jí možná vnímal jako výzvu, kterou je nutné si podmanit. Ať tomu bylo jakkoliv, Rixovým šálkem kávy nikdy nebyla.

Při jakkoliv zřídkaém putování těmito končinami Rix všechna ta léta dobře vnímal jejich surovost, působily na něj jakousi bezduchou drtivou silou, která v něm vyvolávala pocit slabosti a malosti. Není divu, pomyslel si, že lidé z Foxtonu Usherland považují za místo, kterému je záhodno se vyhnout, a že si pro vyjádření svého strachu z temných, hrozivých hor vymýšlejí kdovíjaké báchorky.

„Pořád je tu v lesích Dýňák?“ zeptal se teď potichu Edwina.

Ten se na něj podíval a usmál se. „Panebože! Vy si na tu povídačku pořád pamatujete?“

„Jak bych na ni mohl zapomenout? Tak schválně, jak to bylo? ‚Běž, utíkej, zlou novinu nesem, Dýňák se nám zase krade lesem‘. Takhle, že?“

„Víceméně.“

„Někdy bych se měl o Dýňákovi rozepsat v nějaké knize,“ řekl Rix. „A co ta černá puma, která kráčí jako člověk? Zahlédl ji někdo?“

„Vlastně ano. V srpnu se v *Democratu* nějaký šílený lovec zapřísahal, že ji viděl na vrcholu Briartopu. Myslím, že noviny se prodávají právě díky takovým historkám.“

Rix si prohlížel hustý les po obou stranách automobilu. Žaludek se mu sevřel úzkostí, když si vybavil, co všechno mu Edwin o Dýňákovi navyprávěl, o stvoření, které podle místních žije v lese už přes sto let a krade děti, jež se toulají příliš daleko od domova. I dnes, coby dospělý muž, Rix na Dýňáka vzpomínal s dětským děsem, ačkoliv věděl, že si celý příběh o něm vymysleli horalé, aby se jim po lese netoulaly děti.

Za další zatáčkou spatřil působivou žulovou zeď, v níž byla zasazená spletitá brána z tepaného železa. Na žulovém oblouku nad branou se táhl železný nápis USHER. Edwin natáhl ruku k palubní desce a zmáčkl jakési drobné zařízení aktivující dálkově ovládané zámky. Brána se otevřela, aniž Edwin musel sundat nohu z plynu.

Jakmile branou projeli, Rix se ohlédl a uviděl, že se opět sama uzavírá. Obrazce na ní mu vždycky připomínaly jemnou pavučinu.

Krajina okamžitě prošla proměnou. Byť se kolem stále táhly pásy hlubokého pralesa, objevily se už i bujné pažity a úzkostlivě udržované záhony s růžemi, falkami a slunečnicemi, rostoucí mezi sochami dovádějících faunů, kentaurů a cherubínů. Vysoká prosklená střecha, která probleskla mezi úhlednými řadami borovic, prozrazovala přítomnost zimní zahrady, kde jeden z Rixových předchůdců pěstoval různé kaktusy a sukulenty. Z lesa vyrážel zimolez, vysoká ozdobnice a pásy břechtanu popínavého. Rix zahlédl několik zahradníků, jak zastíhávají živé ploty a prořezávají stromy. V jednom parčíku stála na kamenném soklu obrovská červená lokomotiva Baldwin. Pocházela z dávných časů průkopníků železniční dopravy a byla prvním zařízením, které zakoupil Hudsonův syn Aram, Rixův prapradědeček. Usherové kdysi provozovali vlastní železnici – nesoucí jméno Atlantic Seaboard Limited –, která jim sloužila k přepravě střelného prachu, munice a zbraní.

Více než tisíc hektarů panství rodu Usherů nebylo nikdy zmapováno. Pozemky zahrnovaly hory, líné říčky, široké louky a tři hluboká jezera, jejichž dno a místy i hladinu pokrývala rašelina. Zatímco ho Edwin vezl k Vrátnici, Rix opět žasl nad neskonalou krásou Usherlandu. Bylo to skvostné, omračující panství hodné americké honorace. Jenže pak je tu i Palác, pomyslel si ponuře – posvátná katedrála klanu Usherů.

Edwin přibrzdil, když se přiblížili ke krytému vjezdu Vrátnice. Rezidenci, vystavěnou z bílého vápence a krytou červenou břidlicovou střechou, obklopovaly pestrobarevné zahrady a obrovské starobylé duby. Nacházelo se v ní dvaatřicet pokojů a Rixův pradědeček Ludlow ji vystavěl jako dům pro hosty.

Limuzína zastavila. Rix se vstupu do tohoto domu děsil. Zarazil se, když Edwin začal vystupovat, a pak na rameni ucítil jeho ruku.

„Bude to v pořádku,“ ujistil ho Edwin. „Uvidíte.“

„Jasně,“ odušil Rix. Přinutil se vystoupit a z kufru vyndal své příruční zavazadlo. Edwin nesl kufr. Vyšli do schodů, přešli dlážděné nádvoří, v jehož středu se nacházel rybníček pro zlaté rybky, a zastavili u vstupních dveří připomínajících dubový plát.

Poté, co Edwin zmáčkl zvonek, je dovnitř vpustila mladá černošská služebná v naškrobeném světlemodrém stejnokroji. Potom Rixe doma přivítal další sloužící, černoch středního věku v šedém obleku, převzal od něj tašku a přes rozlehlou parketovou podlahu foyeru vykročil k rozmáchlému hlavnímu schodišti. Rix si všímal, že dům se s každým jeho návratem stále více podobá

nějakému zpropadenému muzeu. Jako by se dokonalé vnitřní zařízení – per-
ské koberce, starožitné francouzské stoly a židle, zlacená zrcadla z přelomu
století a středověké nástěnné tapiserie s loveckými scénami – mělo obdivovat
pouze z dálky. Křesla z časů Ludvíka XV. nikdy neměla pocítit tíhu lidského
těla, podobně jako mosazné a keramické umělecké předměty mohla laskat
prachovka, ale už ne holá ruka. Všechny věci v domě se Rixovi zdály stejně
chladné jako lidé, kteří je vybrali.

„Paní Usherová a pan Boone jsou v obývacím pokoji, pane,“ sdělila mu
mladá služebná a počkala, aby ho tam mohla doprovodit.

„Tak hodně štěstí,“ prohodil k němu Edwin a odešel odvézt limuzínu do
garáže.

Leštěné ořechové dveře do obývacího pokoje byly usazeny na kolejnicích.
Služebná je před Rixem odsunula. Na prahu se krátce zarazil, neboť mu zni-
čehonic zavanul do nosu odporně nasládlý zápach.

Uvědomil si, že cítí puch lidského rozkladu. Linoucí se odněkud shora.

Z pokoje jeho otce.

Sebral všechny síly a vkročil do obývacího pokoje, aby stanul před svým
bratrem a matkou, hlavou rodiny.

2

BOONE, KTERÝ MOSAZNÝM pohrabáčem dloubal do polen v mramorovém
ohništi, při slabém zavrzání dveří vzhlédl a v zrcadle se zlaceným rámem nad
krbem spatřil Rixe. „Á!“ zvolal. „Mami, tak tady máme toho slavného horo-
rového spisovatele!“

Margaret Usherová seděla naproti krbu v italském křesle s vysokým opě-
radlem. Celý den jí byla zima a chlad nedokázala dostat z kostí, ať se sebevíc
snažila. Ani se neotočila, aby syna přivítala.

Za Rixem se zasunuly dveře, sice zlehka, ale přesto se slabým cvaknutím
sklapnuvší pasti. Teď s nimi zůstal sám. Na sobě měl vyšisované džíny, světle-
modrou košili a béžový svetr, což je docela dobrá kombinace pro všemožná
prostředí kromě téhle místnosti, pomyslel si. Boone si oblékl proužkovaný
oblek, matka bohaté modrozlaté šaty. „Ahoj mami,“ řekl Rix.

„Je mi zima.“ Promluvila, jako by ho vůbec neslyšela. „V tomto domě je velká zima, nezdá se ti?“

„Chceš, abych ti přinesl svetr, mami?“

Odmřícela se, naklonila hlavu na stranu a přemýšlela nad Booneovou otázkou. „Ano,“ prohlásila nakonec. „Svetr by byl skvělý.“

„Jistě. Mami, ukaž zatím Rixovi ty perly, co jsem ti přivezl z New Yorku.“ Vsunul jí prst pod bradu, aby ji přiměl pozvednout hlavu. Pás perel se zableskl, když se o něj otřelo zlatavé světlo, proudící dovnitř velkým panoramatickým oknem s výhledem na azalkové záhony. „Hezké, vid’? Stály čtyři tisíce dolarů.“

„Velice hezké,“ přisvědčil Rix. „Mami, víš, že i mně Boone přivezl do New Yorku nějaké dárky?“

Boone se rozesmál, ale v jeho smíchu nebyla ani stopa po pobavení. „Cos říkal na to zvířátko, Rixíku? Myslel jsem, že se ti bude líbit! V té prodejně domácích mazlíčků, jen dva bloky od hotelu, měli přesně to, co jsem hledal. Prodáváč říkal, že právě takové exempláře se používají v hororech o zvířecích monstrech.“

„Tak to jsem to nejspíš pěkně podělal. Patrně jsi chtěl, abych našel napřed tu stvůru, a předpokládals, že úlek ve mně nastartuje záchvat. A že pak, až se vrhnu do Tiché místnosti, narazím na tvoje druhé překvapení.“

„To slovo neříkej.“ Margaret upřeně civěla do ohně. „*Podělat* není slušné slovo.“ Hovořila klidným a hrdelním hlasem ženy zvyklé vydávat rozkazy.

„Takováto slova by slavný spisovatel používat neměl, vid’, mami?“ Boone, jako obvykle, chopil za pačesy první příležitost šplhnout si u matky na Rixův úkor. „Teď jen seď a já ti doběhnu pro ten svetr.“ Když cestou z místnosti míjel Rixe, věnoval mu rychlý a strnulý úsměv.

„Boone?“ zavolala Margaret a její starší syn se zastavil. „Dej pozor, zlato, aby ten svetr náležitě ladil.“

„Ano, mami,“ odpověděl Boone a prošel dveřmi.

Rix se k ní vydal. Když byl kousek od ní, opět do nosu nasál závan onoho nepřijemného zápachu, jako by ve zdech hnila mrtvá krysa. Margaret ze stolu vedle svého křesla vzala rozprašovač ve spreji s vůní borovicového jehličí a začala se halit oblaky jemného oparu. Poté byl obývací pokoj cítit borovicovými lesy plnými mrtvých zvířat.

Rix stál vedle matky. Ta se stále pokoušela zadržet čas. Margaret Usherová se i v osmapadesáti zoufale snažila ustrnout v pětatřiceti. Vlasy měla ostríhané stylově nakrátko a nechala je opatřit kaštanově hnědým přelivem s měděným odstínem. Po několika návštěvách u jistého kalifornského plastického chirurga měla kůži na ostrých lících kostech napjatou, divže se neroztrhla. Nalíčená

byla víc, než jak si Rix pamatoval, že mívala ve zvyku, a sáhla také po příliš rudém odstínu rtěnky. Kolem úst se jí rozbíhaly maličké vrásky, které se usadily i v koutcích světlezelených očí. Tělo měla stále elegantně štíhlé s výjimkou trochu pevnějšího břicha a boků a Rix si vzpomněl, jak mu Katt jednou řekla, že matka se nevzhledné pneumatiky bojí jako moru. Na útlých a ladných rukou měla omračující sestavu prstenů: diamantových, rubínových a smaragdových. Na šaty si připíchla brož, jejíž diamanty se třpytily ve světle plamenů. Když teď před Rixem seděla, připadala mu jako další dokonalý kus zařízení Vrátnice, jehož se nemá nikdo nikdy dotýkat.

Měla bezútesný a bezmocný výraz. Rix k ní pocítil vlnu smutku. Jakou cenu asi zaplatila, ptal se sám sebe, aby mohla žít coby paní Usherlandu?

Najednou však otočila hlavu a podívala se na něj. Byl to tentýž druh neurčitěho pohledu, jaký mívá člověk vyhrazený pro cizí lidi. „Zhubl jsi,“ poznamenala. „Jsi nemocný?“

„Už jsem se cítil líp.“

„Vypadáš jako chodící mrtvola.“

Rozpačitě pokrčil rameny, protože nechtěl, aby mu jeho tělesné neduhy připomínala. „Nic mi není.“

„Způsob, jakým žiješ, za nic nestojí. Z ruky do úst, v cizím městě, bez rodiny. Nechápu, jak jsi to mohl tak dlouho vydržet.“ V očích jí zablesklo světlo a natáhla k němu ruku. „Ale tentokrát ses už domů vrátil natrvalo, je to tak? Potřebujeme tě tady. Nechala jsem ti připravit tvůj starý pokoj. Když ses teď vrátil domů, všechno je v něm přesně jako dřív.“

„Mami,“ odpověděl Rix jemně. „Já tady zůstat nemůžu. Přiletěl jsem jen na několik dní, abych se podíval na tátu.“

„Proč?“ Zesílila sevření. „Proč tady nemůžeš zůstat, tady, kam patříš?“

„Já do Usherlandu nepatřím.“ Věděl, že je zbytečně nechávat se do této debaty opět vtahovat. Nevyhnutelně skončí dohadováním. „Musím se vrátit ke své práci.“

„Tím myslíš to svoje psaní?“ Margaret pustila jeho ruku a vstala, aby se v zrcadle pokochala svými novými perlami. „To bych prací nazvala jen stěží, Rixi. Přinejmenším to není zaměstnání, kterého bys byl hoden. Viděl jsi tyto perly, co mi přivezl tvůj bratr? Nejsou krásné?“ Zamračila se a přejela si prstem pod bradou. „Panebože, vypadám jak stařena, nezdá se ti? Na toho posledního doktora, co mi přitáhl bradu, bych měla podat trestní oznámení. Měla bych se s ním soudit, až by přišel o práci. No nejsem ta nejohybnější stařena, jakou jsi kdy viděl?“